

พฤติกรรมและผลกระทบจากการใช้เครือข่าย สังคมออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนนทบุรี

BEHAVIOR AND IMPACT OF USING SOCIAL NETWORK OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN NONTHABURI PROVINCE

เสาวภาคย์ แหลมเพ็ชร*

Saowaphark Lampetch*

* อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

* Lecturer, Faculty of Education, Education Administration, Bangkokthonburi University

* Email: lampetch2@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนนทบุรี 2) เปรียบเทียบผลกระทบจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนนทบุรีจำแนกตาม เพศ และแผนการเรียน ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนนทบุรี ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 620 คน สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย ผลกระทบที่ศึกษาเป็นผลกระทบทางด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบแบบที และการวิเคราะห์ ความแปรปรวน

ผลการศึกษา พบว่า

1. พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนนทบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภท Facebook มากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาเป็น LINE และ Instagram มีวัตถุประสงค์ในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มากเป็นอันดับหนึ่ง คือ ใช้คุยกับเพื่อนเกี่ยวกับทั่วไป รองลงมาเป็นการใช้เพื่อคุยกับเพื่อนเกี่ยวกับการเรียน และการบ้าน สำหรับการจัดการเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ในแต่ละวัน พบว่า นักเรียนใช้เฉลี่ยวันละ 7.30 ชั่วโมง ผู้ที่ใช้ น้อยที่สุดใช้วันละ 45 นาที ส่วนผู้ที่ใช่มากที่สุดใช้วันละ 24 ชั่วโมง ซึ่งหมายถึงนักเรียนเปิดอุปกรณ์เชื่อมต่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ไว้ตลอดทั้งวัน นักเรียนมีประสบการณ์ในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เฉลี่ย 7.29 ปี ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยที่สุดคือเพิ่งใช้มาเพียง 1 ปี ส่วนผู้ที่มีประสบการณ์มากที่สุดคือใช้มาเป็นเวลา 10 ปี

2. เปรียบเทียบผลกระทบจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนนทบุรีจำแนกตามเพศและแผนการเรียน พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงได้รับผลกระทบทางด้านอารมณ์จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้รับผลกระทบทางด้านสังคมจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 และได้รับผลกระทบทางการเรียนจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยนักเรียนชายได้รับผลกระทบทางด้านอารมณ์ สังคมและการเรียนจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากกว่านักเรียนหญิง

3. นักเรียนที่มีแผนการเรียนแตกต่างกันได้รับผลกระทบทางด้านอารมณ์ จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักเรียนแผนศิลป์-คณิต ได้รับผลกระทบทางด้านอารมณ์ จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากที่สุด รองลงเป็นนักเรียนแผนศิลป์ภาษา และนักเรียนแผนวิทย์-คณิต ตามลำดับ แต่นักเรียนที่มีแผนการเรียนแตกต่างกันได้รับผลกระทบทางด้านสังคม และผลกระทบทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : พฤติกรรม ผลกระทบ เครือข่ายสังคมออนไลน์ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

Abstract

The objectives of this study were to 1) study behaviors in using social network of secondary school students in Nonthaburi Province. 2) compare impact in using social network of secondary school students in Nonthaburi Province, classified by gender and education program. The samples of this study were 620 secondary school students in Nonthaburi Province. The sampling was Multi-Stage Random Sampling. The instruments for collecting data were five rating scale questionnaires, including the impact in emotion, in Social, and in Learning questionnaires. Various statistical methods were used for analyzing such as frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and One way Analysis of Variance.

The results of this study can conclude as follows:

1. The behaviors in using social network of secondary school students in Nonthaburi Province were found that samples students used social network in Facebook at the first, the second is LINE and the third is Instagram. The objectives in using social network at the most is talking with friends in general, the others are talking with friends in learning and homework. For time management in using social network of the samples students are found that students used average time management for seven and a half hours a day. The least users use average time management for forty five minutes a day. And the most users use time management for twenty four hours a day. They mean that the samples students turn on the device and connect to the social network throughout all day. Samples students have the experience in using social network average 7.29 years. The least experience users use only one year, but the most experience users use for 10 years.

2. To compare impact in using social network of secondary school students in Nonthaburi Province, classified by gender and education program were found that Both male and female students get the impact of using social network as follows : in emotion has statistically significant difference at the 0.05 level, in Social has statistically significant difference at the 0.01 level, and in Learning has statistically significant difference at the 0.01 level. By male students get the impact of using social network in Emotion, Social, and Learning more than female students

3. Sample Students in different programs get the impact of using social network in emotion have statistically significant difference at the 0.05 level. By students in Arts - Math Program get the impact of using social network in emotion at the most level. Subordinate is Arts - Language Program and Science - Math Program respectively. But samples students in different program, get the impact both in Social and Learning has no statistically significant difference.

Keywords: Behavior, Impact, Social Network, Secondary School Students

บทนำ

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ มีผลกระทบทั้งที่เป็นโอกาสและความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งคาดการณ์ผลกระทบได้ยาก ทำให้ทุกประเทศต้องปรับตัว แม้ว่าในภาพรวมสังคมไทยมีภูมิคุ้มกันเพิ่มขึ้น ก็ยังไม่เพียงพอที่จะรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานกฤษฎีกา, 2554, น.2-3) แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2550-2554 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดการเรียนการสอนโดยใช้ ICT เป็นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, น.1-2) และตอบสนองหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสาร การคิด แก้ปัญหา ใช้ทักษะชีวิต และใช้เทคโนโลยีอีกด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.6-7) อินเทอร์เน็ตจึงเป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ควบคู่กับเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ถูกนำมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพของการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทุกคนต้องการสามารถรับรู้และวิเคราะห์ข้อมูลผ่านตัวอักษร สามารถสื่อสารและส่งผ่านข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว (เรวดี เสนแก้ว, 2554, น.107)

จากผลการวิจัยของเจตน์สุทธัญญ์ สังขพันธ์ และคณะ (2555, น.168-169) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบการใช้โปรแกรมสนทนาออนไลน์ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ใช้งานโปรแกรมสนทนาออนไลน์มากที่สุด คือ โปรแกรม Facebook เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผลกระทบการใช้โปรแกรมสนทนาออนไลน์ในการดำเนินชีวิตด้านการใช้ชีวิตประจำวันมีผลกระทบอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการศึกษาผลกระทบอยู่ในระดับน้อย และจากผลการวิจัยของพิมพ์สุริย์ พงษ์เสื่อ (2555) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เป็นสมาชิกเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คมากที่สุดและเข้าใช้งานบ่อยที่สุด มีเหตุผลเพื่อติดต่อกับเพื่อน กิจกรรมที่กระทำในเครือข่ายสังคมออนไลน์คือการสนทนา กลุ่มตัวอย่างมีการใช้บริการในช่วงเวลา 21.00-01.00น. ใช้บริการทุกวัน วันละ 3 ชั่วโมงขึ้นไป และจากผลงานวิจัยของอาชิรญาณ์ สุทัศน์ และธีรพล เป็กเขียน (2558, น.9) ได้ศึกษาเรื่องการใช้สังคมออนไลน์ที่มีผลต่อนักศึกษาปริญญาตรี พบว่า 1) นักศึกษามีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อติดต่อกับบุคคลที่รู้จัก ค้นหาเพื่อนใหม่ เพื่อหาข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อมูล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลกระทบจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านการเรียนภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

จากเหตุผลและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า วัยรุ่นให้ความสนใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์กันอย่างแพร่หลาย และเครือข่ายสังคมออนไลน์กำลังอยู่ในกระแสความนิยมในปัจจุบัน โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นวัยที่ยังอยู่ในสถานศึกษา หากใครไม่มีเครือข่ายสังคมออนไลน์อาจถือว่าไม่ทันสมัย และกลุ่มวัยรุ่นผู้ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์กลับมีพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ไม่เหมาะสมและขัดต่อวัฒนธรรมประเพณีไทย ซึ่งวัยรุ่นกลุ่มนี้เสียเวลาไปกับการเล่นเครือข่ายสังคมออนไลน์มากกว่าการอ่านหนังสือเรียน จนทำให้เสียการเรียนได้และอาจส่งผลกระทบอย่างมากต่อการศึกษาในอนาคต โดยนับวันพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ยิ่งทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นและอาจส่งผลกระทบในเชิงลบมากขึ้น อีกทั้งจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เพิ่มขึ้นทุกปี ประกอบกับผลการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบจากการใช้อินเทอร์เน็ตของเยาวชนสะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบจากการใช้ที่นาเป็นห่วง ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมและผลกระทบจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษาสามารถกำหนดนโยบายในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์สำหรับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางป้องกันผลกระทบที่เกิดจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ต่อครูในการให้ความรู้แก่นักเรียนใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้แก่ผู้เรียนก่อนจะสายเกินไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบผลกระทบการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ และแผนการเรียน

แนวคิด และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของเครือข่ายสังคมออนไลน์

มีนักการศึกษาและนักวิชาการให้ความหมายไว้ดังนี้

ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2552, น.9) ให้ความหมาย เครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึง กระบวนการก่อเกิด จัดเป็นพัฒนาการในการรวมตัวกันของคนในชุมชน และสังคมที่สานต่อความสัมพันธ์ และช่วยเหลือเกื้อกูล เพื่อให้กระบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมเป็นไปในทิศทางที่สังคมคาดหวัง หรือบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

บุญเลิศ รังผึ้ง (2558, น.8) ให้ความหมาย เครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึง กลุ่มคนที่รวมตัวกันเป็นสังคม มีการทำกิจกรรมร่วมกันบนอินเทอร์เน็ต เป็นรูปแบบการสื่อสารข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต

วิกิพีเดีย (Wikipedia, 2012) ให้ความหมาย เครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึง รูปแบบของเว็บไซต์ในการสร้างเครือข่ายสังคม สำหรับผู้ใช้งานในอินเทอร์เน็ตเขียนและอธิบาย ความสนใจและกิจกรรมที่ได้ทำ และเชื่อมโยงกับความสนใจและกิจกรรมของผู้อื่นในรูปบริการเครือข่ายสังคม มักประกอบด้วย การแชต การส่งข้อความ ส่งอีเมล วิดีโอ เพลง อัปโหลด รูป บล็อก

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึง สังคมออนไลน์ที่มีการเชื่อมโยงกันเพื่อสร้างเครือข่ายในการตอบสนองความต้องการทางสังคม มีเป้าหมายและความต้องการบางอย่างร่วมกัน เป็นรูปแบบของเว็บไซต์ในการสร้างเครือข่ายสังคมโดยให้บริการผ่านหน้าเว็บและเชื่อมโยงกับความสนใจของผู้อื่นในรูปบริการเครือข่ายสังคม

2. ผลกระทบจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking) เป็นปรากฏการณ์ของการเชื่อมต่อระหว่างบุคคลในโลกอินเทอร์เน็ต และยังหมายรวมถึง การเชื่อมต่อระหว่างเครือข่ายกับเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยมีหลักการที่สำคัญ ดังนี้ เครือข่ายสังคม ประกอบด้วยบุคคลที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกัน และกันตามบทบาทความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในเครือข่ายสังคม หรือตามบรรทัดฐานที่ได้รับถ่ายทอดเท่านั้น แต่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลยังอยู่บนพื้นฐานของการรับรู้และการตัดสินใจในการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน (กติกาสายสัมพันธ์, 2555) ผลกระทบของเครือข่ายสังคมออนไลน์ มีผลกระทบทั้งในเชิงบวก และเชิงลบผลกระทบเชิงบวก มีดังนี้ 1) เป็นสื่อในการนำเสนอผลงานของตนเอง เช่น งานเขียน รูปภาพ วิดีโอต่างๆ เพื่อให้ผู้อื่นได้เข้ามาชื่นชมและแสดงความคิดเห็น 2) เป็นสื่อที่ใช้ในการแบ่งปันข้อมูล รูปภาพ ความรู้ให้กับผู้อื่น สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ในสิ่งที่สนใจร่วมกันได้ เป็นคลังข้อมูลความรู้ขนาดย่อม 3) เป็นเวทีแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับต่างๆ 4) เป็นเครือข่ายกระชับมิตร สร้างความสัมพันธ์ที่ดีจากเพื่อนสู่เพื่อนได้ 5) เป็นเครื่องมือช่วยในการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถสื่อสารได้หลายรูปแบบ 6) เป็นเครื่องมือช่วยในการพัฒนาชุมชน โดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือในการเชื่อมต่อประชาชนในชุมชนกับกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน 7) เป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์ 8) ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ด้วยช่องที่สะดวกและรวดเร็ว ผลกระทบเชิงลบ มีดังนี้ 1) เป็นช่องทางที่ถูกละเมิดลิขสิทธิ์ ขโมยผลงาน หรือถูกแอบอ้างได้ง่าย หากผู้ใช้รู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือขาดวิจารณญาณในการใช้งาน 2) หากใช้หมกมุ่นกับการเข้าร่วมเครือข่ายสังคมออนไลน์มากเกินไปอาจส่งผลเสียต่อสุขภาพ และอาจทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนลดลง อีกทั้งจะทำให้เสียเวลาถ้าผู้ใช้ยังไม่รู้คุณค่า 3) เป็นช่องทางที่สามารถวิพากษ์วิจารณ์กระแสสังคมในเกี่ยวกับเชิงลบ และอาจทำให้เกิดกรณีพิพาทบานปลาย 4) ภัยคุกคามจากเครือข่ายสังคมออนไลน์ในรูปแบบต่างๆ (ผลกระทบของเครือข่ายสังคมออนไลน์, 2558)

3. พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

จากรายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี พ.ศ.2557 มีผู้ตอบแบบสำรวจ 16,596 คน ผู้ตอบแบบสำรวจมากที่สุดส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ พนักงาน และกลุ่มนักเรียนนักศึกษา กลุ่มผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่า 5 ปี จากผลการสำรวจพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยช่องทางอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่มาจากโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟนมากที่สุด 77% ใช้งานเฉลี่ย 6.6 ชั่วโมงต่อวัน อันดับ 2 เข้าจากคอมพิวเตอร์พีซี 69.4% ใช้งานเฉลี่ย 6.2 ชั่วโมงต่อวัน และอันดับ 3 เข้าจากโน้ตบุ๊ก 49.5% ใช้งานเฉลี่ย 5.3 ชั่วโมงต่อวัน กิจกรรมยอดฮิตของคนไทยใช้อินเทอร์เน็ตผ่านทางสมาร์ทโฟน จะนิยมใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ Social Network เป็นอันดับ 1 ส่วนอ่านข่าว อ่าน E-Book เป็นอันดับ 2 และค้นหาข้อมูล เป็นอันดับ 3 จากผลสำรวจที่คนไทยส่วนใหญ่ในประเทศไทยใช้อินเทอร์เน็ต เล่น Social Network อันดับ 1 ได้แก่ Facebook อันดับ 2 ได้แก่ LINE อันดับ 3 ได้แก่ Google+ อันดับ 4 ได้แก่ Instagram อันดับ 5 ได้แก่ Twitter (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2557) นอกจากนี้ สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้สำรวจพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ในชีวิตประจำวันของคนไทย เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2557 โดยสำรวจคนไทยกว่า 655 คน เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ในชีวิตประจำวันของคนไทย ตั้งแต่ต้นจนจบวัน พบว่า มีการใช้ Facebook 99% ใช้ LINE 84% ใช้ Instagram 56% ใช้ Google+ 41% และใช้ Twitter 30% (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557, น.1-10)

จากผลการวิจัยของอริยาภรณ์ เลิศพัฒนกิจกุล (2554, น.116-118) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า นักเรียนมีปัญหาการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อสานสัมพันธ์กับเพื่อนและบุคคลอื่น รองลงมาคือการศึกษาใช้อินเทอร์เน็ตสืบค้นในเกี่ยวกับไม่เหมาะสมใช้คอมพิวเตอร์มากเกินไป ไม่รู้จักแบ่งเวลาและกระทบการเรียนมากที่สุด จากผลการวิจัยของอัจฉรา ประเสริฐสิน (2553, น.55) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า การรับสื่ออินเทอร์เน็ตนั้นมีหลายด้าน โดยเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่จะได้รับผลดีมากกว่าผลเสีย แต่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเทอร์เน็ตมากเกินไป ไม่ว่าด้านใดก็จะทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจตามมา นอกจากนี้ คุณภาพของคนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมากที่สุด เพราะมีผลต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ

ภาณุวัฒน์ กองราช (2554) สำรวจพฤติกรรมการใช้เฟสบุ๊คของวัยรุ่นไทย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 13 - 24 ปี ผลการสำรวจพบว่า วัยรุ่นไทยมีอัตราการใช้เฟสบุ๊ค 1 - 5 ครั้งต่อสัปดาห์ ในการใช้แต่ละครั้งจะใช้เวลา 1 - 3 ชั่วโมง มีประสบการณ์การใช้เฟสบุ๊คน้อยกว่า 1 ปี บริการที่ใช้ ได้แก่ การโต้ตอบบนกระดานสนทนา การเข้าร่วมกลุ่มต่าง ๆ การเล่นเกม การทำแบบทดสอบ (Quiz) ต่าง ๆ การแบ่งปันรูปภาพวิดีโอ การค้นหาเพื่อนเก่า การส่งข้อความ การเขียนข้อความแสดงความคิดเห็น (Comment) และการกดแสดงความชอบ (Click Like) นอกจากนี้ยังศึกษาถึงพฤติกรรมความหลงใหลติดปฏิกติ (System Addiction) และการติดการใช้งาน (System Stickiness) พบว่า วัยรุ่นหญิงมีการติดการใช้งานเฟสบุ๊คมากกว่าวัยรุ่นชาย การรับรู้ถึงความเพลิดเพลิน และอิทธิพลทางสังคมมีผลต่อพฤติกรรมความหลงใหลติดปฏิกติและการติดการใช้งาน กล่าวคือ การที่วัยรุ่นมีความเพลิดเพลินในการใช้เฟสบุ๊คทำให้เกิดความรู้สึกชื่นชอบ สนุกสนาน รวมถึงเป็นการทำตามกระแสนิยมของคนอื่น ๆ ในสังคม จึงทำให้ติดการใช้งานและท้ายที่สุดก็กลายเป็นความหลงใหลติดปฏิกติ

จุฑาณิ คายะนันท์ (2554) ศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คในกลุ่มผู้ที่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้เฟสบุ๊คน้อยกว่า 11 ครั้งต่อสัปดาห์ ใช้น้อยกว่า 61 นาทีต่อครั้ง ส่วนใหญ่ใช้ระหว่างเวลา 19.00 - 22.00 น. รูปแบบการใช้งานที่ใช้มากที่สุดคือ เขียน comment ลงในหัวข้อที่เพื่อนโพสต์ไว้ รองลงมาเป็นการ Click Like และ การ Update Status โดยที่ผลกระทบของเฟสบุ๊คที่มีต่อผู้ใช้ในกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด 5 อันดับ คือ 1) ทำให้การติดต่อสื่อสารสะดวกและง่ายขึ้น 2) ทำให้ติดตามข่าวสารได้รวดเร็วขึ้น 3) ทำให้มีจำนวนเพื่อนเพิ่มมากขึ้น 4) ทำให้สามารถ

แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ และ 5) ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการใช้โทรศัพท์ นอกจากนี้ยังพบว่า อายุ รายได้ และอาชีพที่แตกต่างกันมีผลต่อจำนวนครั้งที่ใช้และระยะเวลาในการใช้เฟสบุ๊ค แต่เพศไม่มีผลต่อจำนวนครั้งที่ใช้และระยะเวลาในการใช้เฟสบุ๊ค

นิยามศัพท์

1. พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึง ลักษณะการเล่น การใช้งาน และการมีส่วนร่วมกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาแสดงออก

2. เครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึง รูปแบบของเว็บไซต์ในการสร้างเครือข่ายสังคมผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยผู้ใช้เป็นผู้สื่อสารเรื่องราว รูปภาพและวิดีโอเชื่อมโยงกับความสนใจและกิจกรรมของผู้อื่น ประกอบด้วย การแชท ส่งข้อความ ส่งอีเมลล์ วิดีโอ เพลง อัปโหลดรูป บล็อกและอื่นๆ

3. ผลกระทบ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านการเรียน

3.1 ผลกระทบด้านอารมณ์จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึง ภาวะทางจิตใจที่ส่งผลต่อความรู้สึก ความคิดและอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.2 ผลกระทบด้านสังคมจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึง การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.3 ผลกระทบด้านการเรียนจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึง ผลจากการเล่นเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ทำให้ให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายขาดความสนใจหรือความรับผิดชอบในการเรียน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร (Population) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 - ม.6) ในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งแบ่งประเภทของโรงเรียนตามขนาดของโรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ รวมจำนวน 18 โรงเรียน เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง จำนวน 6 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียน 2,691 คน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 3 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียน 2,469 คน และโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 9 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียน 20,208 คน รวมจำนวนนักเรียนในประชากรทั้งสิ้น 25,368 คน (กลุ่มนโยบายและแผน, 2557, น.10)

กลุ่มตัวอย่าง (Samples) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) ในจังหวัดนนทบุรี หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง ของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณไม่เกิน 4% อ่านค่าจากตารางได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 617 คน (Yamane, 1973) ในที่นี้ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างให้มากขึ้นเล็กน้อย เป็น 620 คน ทั้งนี้เพื่อชดเชยจำนวนแบบสอบถามที่นักเรียนตอบไม่ครบสมบูรณ์ สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ดังนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550, น.137-138)

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มตัวอย่างโรงเรียน

สุ่มตัวอย่างโรงเรียน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ให้ขนาดของโรงเรียน (ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ) แทนชั้นภูมิ จากนั้นสุ่มตัวอย่างโรงเรียนจากทั้ง 3 ชั้นภูมิ จำนวนโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่างแสดงดังตารางที่ 1 และรายชื่อโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่าง

ชั้นภูมิที่	ประเภทโรงเรียน	จำนวนโรงเรียนทั้งหมด	จำนวนโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่าง
1	ขนาดกลาง	6	2
2	ขนาดใหญ่	3	1
3	ขนาดใหญ่พิเศษ	9	3
รวม		18	6

ตารางที่ 2 รายชื่อโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิ

ชั้นภูมิที่	ประเภทโรงเรียน	รายชื่อโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
1	โรงเรียนขนาดกลาง	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี
		โรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาาคม
2	โรงเรียนขนาดใหญ่	โรงเรียนศรีบุญยานนท์
3	โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	โรงเรียนปากเกร็ด
		โรงเรียนนวมินทราชินูทิศทอวัง นนทบุรี
		โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มตัวอย่างนักเรียน

คำนวณหาจำนวนนักเรียนที่จะสุ่มตัวอย่างจากแต่ละชั้นภูมิ (ประเภทโรงเรียน) ด้วยวิธีการแบ่งตามสัดส่วน (Proportional to size) ได้จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างแต่ละชั้นภูมิ (ประเภทโรงเรียน) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนนักเรียนในแต่ละประเภทโรงเรียน

ประเภทโรงเรียน	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดกลาง	2,691	66
โรงเรียนขนาดใหญ่	2,469	61
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	20,208	493
รวม	25,368	620

จากนั้นสุ่มตัวอย่างห้องเรียนจากโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง 6 แห่ง โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากห้องเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนในห้องเรียนที่จับฉลากได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ให้นักเรียนตอบด้วยตนเองโดยแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ระดับชั้นเรียน และแผนการเรียน รูปแบบของคำถามเป็นคำถามปลายปิดแบบ Check Lists

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ได้แก่ ประสิทธิภาพในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ จำนวนชั่วโมงที่นักเรียนใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ในแต่ละวัน ประเภทของเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ วัตถุประสงค์ในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ รูปแบบของคำถามเป็นคำถามปลายปิดแบบ Check Lists

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ประกอบด้วย ผลกระทบทางด้านอารมณ์ จำนวน 13 ข้อ ผลกระทบทางด้านสังคม จำนวน 13 ข้อ และผลกระทบทางด้านการเรียน จำนวน 13 ข้อ โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เป็นการวัดโดยใช้มาตราวัดแบบ Likert Scale (Likert, 1967, pp.90-95)

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและทางด้านการศึกษากำหนด 3 ท่าน ผลการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน พบว่า แบบสอบถามส่วนเกี่ยวกับผลกระทบจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มีค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) เกิน 0.8 ทุกข้อคำถามซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการสื่อสารในแบบสอบถามมาปรับแก้แบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นด้วย จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ปรับแก้แล้วไปตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) (Cronbach, 1984, p.161) พบว่า แบบวัดตัวแปรในแบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของผลกระทบทางด้านอารมณ์เป็น 0.900 ผลกระทบทางด้านสังคมมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเป็น 0.917 และผลกระทบทางด้านการเรียนมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเป็น 0.908 จากค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของครอนบาคที่ได้พบว่ามีค่าสูงกว่า 0.8 ทุกค่า แสดงว่าผลการวัดแบบสอบถามแต่ละตัวแปรมีความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ เนื่องจากการพิจารณา ค่าความเที่ยงที่ได้คำนวณได้ไม่ต่ำกว่า 0.5 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550) จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขออนุญาตอาจารย์ผู้สอนเข้าไปในชั้นเรียนเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือจากนักเรียนในการตอบแบบสอบถาม โดยนักเรียนตอบแบบสอบถามด้วยความสมัครใจ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง 6 แห่ง นักเรียนใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 10-15 นาที หลังจากนักเรียนตอบแบบสอบถามแล้วผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ พบว่า มีแบบสอบถามที่ตอบครบสมบูรณ์ จึงนำแบบสอบถามที่ได้ไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปตามรายละเอียดดังนี้

(1) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อบรรยายลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรต่างๆในกรอบแนวคิดการวิจัยด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(2) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานวิจัยด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ประกอบด้วย การทดสอบแบบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 620 คน ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักเรียนดังนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชาย (นักเรียนชาย ร้อยละ 36.3 และนักเรียนหญิงร้อยละ 63.7) มีนักเรียนชั้น ม.4 ม.5 และ ม.6 ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในแผนศิลป์-ภาษามากที่สุด (ร้อยละ 35.8) รองลงมาเป็นแผนวิทย์ - คณิต (ร้อยละ 32.8) และแผนศิลป์-คณิต (ร้อยละ 22.0) นักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (ร้อยละ 79.8)

1. พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภท Facebook มากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 92.4) รองลงมาเป็น LINE (ร้อยละ 83.4) และ Instagram (ร้อยละ 58.6) ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังมีนักเรียนที่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภทอื่นๆ เช่น Twitter, Youtube, Myspace, Google+ วัตถุประสงค์ในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มากเป็นอันดับหนึ่งคือใช้คุยกับเพื่อนเกี่ยวกับทั่วไป (ร้อยละ 92.4) รองลงมาเป็นการใช้เพื่อคุยกับเพื่อนเกี่ยวกับการเรียนและการบ้าน (ร้อยละ 77.5) และใช้เพื่อเล่นเกม (ร้อยละ 53.5) ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีนักเรียนที่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ เช่น เพื่อหาเพื่อนใหม่ เพื่อติดตามข่าวสารและเพื่อความบันเทิง ดูหนัง ดูละคร ฟังเพลง และเพื่อหาข้อมูลต่างๆ สำหรับปริมาณเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในแต่ละวันของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักเรียนใช้เฉลี่ยวันละ 7.30 ชั่วโมง ผู้ที่ใช้น้อยที่สุดใช้วันละ 45 นาที ส่วนผู้ที่ใช้มากที่สุดใช้วันละ 24 ชั่วโมง ซึ่งหมายถึงนักเรียนเปิดอุปกรณ์เชื่อมต่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ไว้ตลอดเวลาทั้งวัน นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฉลี่ย 7.29 ปี ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยที่สุดคือเพิ่งใช้มาเพียง 1 ปี ส่วนผู้ที่มีประสบการณ์มากที่สุดคือใช้มาเป็นเวลา 10 ปี

2. ผลกระทบจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ผลกระทบทางด้านอารมณ์ จำนวน 13 ข้อ ได้คะแนนเฉลี่ย 2.89 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66 หมายถึง การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ทำให้นักเรียนได้รับผลกระทบทางด้านอารมณ์ในระดับปานกลาง ผลกระทบทางด้านสังคม จำนวน 13 ข้อ ได้คะแนนเฉลี่ย 2.45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78 หมายถึง การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ทำให้นักเรียนได้รับผลกระทบทางด้านสังคมในระดับต่ำผลกระทบทางการเรียน จำนวน 13 ข้อ ได้คะแนนเฉลี่ย 2.48 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80 หมายถึง การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ทำให้นักเรียนได้รับผลกระทบทางการเรียนในระดับต่ำ

3. เปรียบเทียบผลกระทบจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนจำแนกตามเพศและแผนการเรียน ดังนี้ จำแนกตามเพศ พบว่า 1) นักเรียนชายและนักเรียนหญิงได้รับผลกระทบทางด้านอารมณ์ จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกัน (p-value = 0.014) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักเรียนชายได้รับผลกระทบทางด้านอารมณ์จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากกว่านักเรียนหญิง 2) นักเรียนชายและนักเรียนหญิงได้รับผลกระทบทางด้านสังคม จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกันแตกต่างกัน (p-value = 0.000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยนักเรียนชายได้รับผลกระทบทางด้านสังคมจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากกว่านักเรียนหญิง 3) นักเรียนชายและนักเรียนหญิงได้รับผลกระทบทางการเรียน จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกัน (p-value = 0.000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยนักเรียนชายได้รับผลกระทบทางการเรียนจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากกว่านักเรียนหญิง จำแนกตามแผนการเรียน พบว่า 1) นักเรียนที่มีแผนการเรียนแตกต่างกันได้รับผลกระทบทางด้านอารมณ์ จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (p-value = 0.017) โดยนักเรียนแผนศิลป์-คณิต ได้รับผลกระทบทางด้านอารมณ์ จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากที่สุด รองลงมาเป็นนักเรียนแผนศิลป์ภาษา และนักเรียนแผนวิทย์-คณิต ตามลำดับ 2) นักเรียนที่มีแผนการเรียนแตกต่างกันได้รับผลกระทบทางด้านสังคมจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ไม่แตกต่างกัน 3) นักเรียนที่มีแผนการเรียนแตกต่างกันได้รับผลกระทบทางการเรียน จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

ไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบผลกระทบทางด้านอารมณ์ จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างประเภทกันทีละคู่โดยใช้วิธีการเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) ด้วยวิธี Least Significant Difference ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า นักเรียนที่เรียนแผนวิทย์-คณิต และแผนศิลป์-คณิต ได้รับผลกระทบด้านอารมณ์จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกันโดยนักเรียนแผนศิลป์-คณิต ได้รับผลกระทบมากกว่านักเรียนแผนวิทย์-คณิต แต่นักเรียนแผนวิทย์-คณิต ได้รับผลกระทบไม่แตกต่างจากนักเรียนแผนศิลป์-ภาษา และนักเรียนแผนศิลป์-คณิต ได้รับผลกระทบไม่แตกต่างจากนักเรียนแผนศิลป์-ภาษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภท Facebook มากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาเป็น LINE และ Instagram ซึ่งสอดคล้องกับผลสำรวจพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ในชีวิตประจำวันของคนไทย เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2557 โดยสำรวจคนไทยกว่า 655 คน เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ในชีวิตประจำวันของคนไทย ตั้งแต่ต้นทศวรรษจนจบวัน พบว่า มีการใช้ Facebook 99% ใช้ LINE 84% ใช้ Instagram 56% ใช้ Google+ 41% และใช้ Twitter 30% (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557, น. 1-10) สอดคล้องกับผลการวิจัยของเจตน์สุภะสิทธิ์ สังขพันธ์และคณะ (2555, น.168) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบการใช้โปรแกรมสนทนาออนไลน์ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้งานโปรแกรมสนทนาออนไลน์มากที่สุด คือ โปรแกรม Facebook และสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุษรา ประกอบธรรม (2556, น.107) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการยอมรับเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษา : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่นิยมใช้เว็บไซต์ Facebook ส่วนวัตถุประสงค์ในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มากเป็นอันดับหนึ่งคือใช้คุยกับเพื่อนเกี่ยวกับทุกๆ ไป รองลงมาเป็นการใช้เพื่อคุยกับเพื่อนเกี่ยวกับการเรียนและการบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอริยาภรณ์ เลิศพัฒนกิจกุล (2554, น.116-118) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า นักเรียนใช้เครือข่ายสังคมสนทนาออนไลน์เพื่อสานสัมพันธ์ใหม่เพื่อนและบุคคลอื่น รองลงมาคือการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของพรปภัสสร ปริญญาญกุล และคณะ (2553, น.81-85) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และผลกระทบต่อนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อคุยกับเพื่อนปัจจุบันและเพื่อนเก่า นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนาภิตดี ราชพิบูลย์ (2553, น.81-85) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และผลกระทบต่อนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ส่วนใหญ่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อคุยกับเพื่อนปัจจุบันและเพื่อนเก่า และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิชญาวิ คณะผล (2554, น.67-68) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของการสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ กรณีศึกษา: นักศึกษาและบุคลากรวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากให้ความสำคัญกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ เป็นช่องทางเปิดกว้าง เป็นเครื่องมือให้คนแสดงความคิดเห็นได้หลากหลายแง่มุมไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน มีการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อ Chat กับเพื่อน ค้นหาเพื่อนเก่าหรือหาเพื่อนใหม่ เพื่อการติดตามข่าวสารที่สนใจและเหตุการณ์ต่างๆ และเพื่อรับ-ส่งอีเมล ดาวน์โหลดเพลง ดาวน์โหลดเกมส์ สำหรับปริมาณเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในแต่ละวันของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างพบว่า นักเรียนใช้เฉลี่ยวันละ 7.30 ชั่วโมง ผู้ที่ใช้น้อยที่สุดใช้วันละ 45 นาที ส่วนผู้ที่ใช้มากที่สุดใช้วันละ 24 ชั่วโมง ซึ่งหมายถึงนักเรียนเปิดอุปกรณ์เชื่อมต่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ทิ้งไว้ตลอดทั้งวัน หากแบตเตอรี่หมดก็จะเปิดเครื่องและชาร์ตแบตเตอรี่ไปด้วย ทำให้ใช้เวลาในการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์นาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิไลลักษณ์ เสรีตระกูล พิจารณ์ เจริญศรี

และอำไพ ทองจิรภาพ (2557, น.89-97) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้เฟสบุ๊คที่มีต่อสมรรถภาพด้านการเรียนของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาใช้เฟสบุ๊ควันละหลายครั้งแต่แต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 10-20 นาที สอดคล้องกับผลการวิจัยของพิมพ์สุรีย์ พงษ์เลื้อ (2555) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการใช้บริการในช่วงเวลา 21.00-01.00น. ใช้บริการทุกวัน วันละ 3 ชั่วโมงขึ้นไป นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของเจตน์สุธฐ์ สังข์พันธ์ (2556, น.168) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบการใช้โปรแกรมการสนทนาออนไลน์ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ สนทนาออนไลน์ช่วงเวลา 20.01-22.00 โดยเล่นเฉลี่ยต่อวันส่วนใหญ่ 3 ชั่วโมงขึ้นไป และสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุษรา ประกอบธรรม (2556, น.107) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การยอมรับเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษา: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ 7 วันต่อสัปดาห์ใช้งานช่วงเวลา 20.01-24.00 น.

นักเรียนมีประสบการณ์ในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เฉลี่ย 7.29 ปี ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยที่สุดคือเพิ่งเข้ามาเพียง 1 ปี ส่วนผู้ที่มีประสบการณ์มากที่สุดคือเข้ามาเป็นเวลา 10 ปี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเอมิกา เหมมินทร์ (2556, น.96-99) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้และความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่ได้จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครมีประสบการณ์การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ 3 ปีขึ้นไปอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่า เพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของธิภัทรา เพ็ญจันทร์ (2554, น.73-76) ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภท Facebook พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีประสบการณ์การใช้ 2-3 ปี โดยใช้ทุกวัน แต่ละครั้งจะใช้เวลาเล่น 3-5 ชั่วโมง

2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงได้รับผลกระทบทางด้านอารมณ์ จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงได้รับผลกระทบทางด้านสังคม จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 และนักเรียนชาย-หญิงได้รับผลกระทบทางด้านการศึกษาจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยนักเรียนชายได้รับผลกระทบทางด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านการเรียนจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากกว่านักเรียนหญิง เห็นได้ว่าการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ นักเรียนทั้งชายและหญิงได้รับผลกระทบทางด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านการเรียน โดยนักเรียนชายได้รับผลกระทบทางด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านการเรียนจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากกว่านักเรียนหญิง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของวชิราภรณ์ สังข์ทอง (2554, น.66) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้สำหรับเครือข่ายทางสังคมเพื่อสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคมสำหรับเด็กและเยาวชน พบว่า ผลกระทบทางสังคมและการเรียนรู้ โดยผลกระทบในด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมทั้งทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม จำเป็นต้องเตรียมความพร้อมเพื่อการปรับตัว ให้สามารถเรียนรู้ เลือกสรร ประเมิน และใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อชีวิต ครอบครัว ชุมชนและสังคม อีกทั้งสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตในปัจจุบันและอนาคตได้อย่างมีคุณภาพ

3. นักเรียนที่มีแผนการเรียนแตกต่างกันได้รับผลกระทบทางด้านอารมณ์ จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักเรียนแผนศิลป์-คณิตได้รับผลกระทบทางด้านอารมณ์ จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากที่สุด รองลงเป็นนักเรียนแผนศิลป์ภาษา และนักเรียนแผนวิทย์-คณิต ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนศิลป์-คณิตเป็นแผนการเรียนที่เรียนเน้นหนักไปในทางศิลป์ภาษาและคณิตศาสตร์ ซึ่งต้องใช้ทักษะทางภาษาและใช้ทักษะการคำนวณในวิชาคณิตศาสตร์ อาจได้รับผลกระทบทางด้านอารมณ์มากกว่าแผนการเรียนอื่น แต่นักเรียนที่มีแผนการเรียนแตกต่างกันได้รับผลกระทบทางด้านสังคม และด้านการเรียนไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในด้านสังคมและการเรียนมีผลกระทบในระดับน้อย มีการใช้ในเชิงสร้างสรรค์ ส่งผลให้ได้รับผลดีมากกว่าผลเสีย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนาภิตดิ์ ราชพิบูลย์ (2553, น.81-85) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และผลกระทบต่อ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผลกระทบจากการใช้บริการเครือข่าย สังคมออนไลน์ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านการเรียนการสอนภาพรวมอยู่ในระดับน้อย นอกจากนี้ยังมี ผลการวิจัยของ เจตน์สุภะสิทธิ์ สังขพันธ์และคณะ (2555,168) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบการใช้โปรแกรม สันทนาการออนไลน์ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า ผลกระทบการใช้ โปรแกรมสันทนาการออนไลน์ในการดำเนินชีวิตด้านการใช้ชีวิตประจำวันมีผลกระทบอยู่ในระดับน้อย ส่วน ด้านการศึกษาผลกระทบอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อาชีวะญาณ์ สุทัศน์และ ธีรพล เบิกเขียน (2555, น.9) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้สังคมออนไลน์ที่มีผลต่อนักศึกษาปริญญาตรี พบว่า ผลกระทบจากการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านการเรียน ภาพรวม อยู่ในระดับน้อย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานระดับนโยบาย จากผลการศึกษาการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ของนักเรียนในครั้งนี้พบว่า นักเรียนมีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มาก โดยเฉพาะใช้ถึงวันละ 7.30 ชั่วโมง โดยใช้ Facebook มากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 92.4) โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อพูดคุยกับเพื่อน เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป (ร้อยละ 92.4) ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบาย ปฏิรูปการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนำเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น Facebook มาใช้เป็นสื่อการสอนเสริม คงเป็นการยากที่จะห้ามนักเรียนใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ แต่ถ้าจะใช้ ครูและผู้บริหารควรเป็นผู้แนะนำ แนวทางที่ใช้ให้เกิดประโยชน์ซึ่งการนำ มาใช้เพื่อการเรียนการสอนครูจะเป็นผู้ชี้แนะการใช้ประโยชน์ เช่น ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์หาข้อมูลเพื่อทำรายงาน ทำการบ้าน สร้างกลุ่มวิชาเพื่อติดต่อกับเพื่อนเรื่อง การทำรายงานกลุ่มผู้บริหารระดับนโยบายควรมีนโยบายให้ความรู้กับครูผู้สอน เช่น การจัดอบรมวิธีการ นำเครือข่ายสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนให้กับครูอาจารย์ในโรงเรียน ทั้งนี้เพราะครู อาจารย์บางท่านอาจยังไม่คุ้นเคยกับการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เทคโนโลยีสมัยใหม่

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปปฏิบัติ มีดังนี้ 1) ให้ครูที่ปรึกษาและครูผู้สอนให้ความรู้แก่นักเรียนในเกี่ยวกับการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างปลอดภัยในการประชุมระดับชั้นเรียน 2) ให้นักเรียน ส่งงานผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก หรือไลน์ มีการถามตอบเกี่ยวกับการบ้าน เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนใช้ เครือข่ายสังคมออนไลน์ในทางสร้างสรรค์ 3) ชี้แจงให้นักเรียนรู้จักแบ่งเวลาในการเรียน ทำการบ้าน ส่งครูได้ทันเวลา และมีเวลาพักผ่อนอย่างเหมาะสม

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป มีดังนี้ 1) ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์ องค์ประกอบปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในระดับประถมและระดับอุดมศึกษา โดยใช้ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านบุคคล หรือปัจจัยด้านวิชาการ 2) ควรศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบ การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาไทยและนักศึกษาจีนในระดับอุดมศึกษา ทั้งมหาวิทยาลัยของ รัฐและเอกชน เพื่อทราบผลกระทบที่แตกต่างข้ามวัฒนธรรม 3) ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

บรรณานุกรม

- กติกาสายสนีย์. (2555). *เครือข่ายสังคมออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 26 เมษายน 2555, จาก <http://www.keng.com/2008/08/09/what-is-social-networking/>.
- กลุ่มนโยบายและแผน. (2557). *ข้อมูลสารสนเทศปีการศึกษา 2557*. เอกสารลำดับที่ 1/2557 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. นนทบุรี: บริษัท พี.พี.เอส กิจเจริญ จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *หลักสูตรผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จุฑามณี คายะนันท์. (2554). *พฤติกรรม และผลกระทบจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพชบุ๊ค ดอทคอม (www.facebook.com) วิทยาลัยพณิชยการศาสด์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสื่อสารมวลชน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เจตน์สฤณี ลังขพันธ์ และคณะ. (2555). *ผลกระทบการใช้โปรแกรมการสนทนาออนไลน์ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชนากิตต์ ราชพิบูลย์. (2553). *การศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และผลกระทบต่อนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร (วิทยาลัยพณิชยการศาสด์มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ธิภัทรา เพ็งจันทร์. (2554). *แรงจูงใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภทFacebook (วิทยาลัยพณิชยการศาสด์มหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญเลิศ รังผึ้ง. (2558). *เครือข่ายสังคมออนไลน์: ผลกระทบทางสังคมในปัจจุบัน*. สืบค้นเมื่อ 3 มิถุนายน 2558, จาก <https://www.l3nr.org/posts/450300>.
- บุษรา ประกอบธรรม. (2556). *การยอมรับเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษา: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ*. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 27(81), 106-116.
- ปาริชาติ วัลย์เสถียร และคณะ. (2552). *กระบวนการและแนวความคิดการทำงานของนักพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ : โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข.
- ผลกระทบของเครือข่ายสังคมออนไลน์. (2558). สืบค้นเมื่อ 22 มกราคม 2556, จาก http://thedctmike.blogspot.com/2013/01/technology-lesson-5_8915.html.
- พิมพ์สุริย์ พงษ์เลื้อ. (2555). *พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี*. *แขนงวิชาการบริหารธุรกิจ สาขาวิชา วิทยาการจัดการ*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พิชญาวี คณะผล. (2553). *การศึกษาทัศนคติการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของการสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ กรณีศึกษา: นักศึกษาและบุคลากรวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดเพชรบูรณ์ (วิทยาลัยพณิชยการศาสด์มหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พรปภัสสร ปริญญาญกุล และคณะ. (2553). *พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และผลกระทบต่อนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร (วิทยาลัยพณิชยการศาสด์มหาบัณฑิต ภาควิชาเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา)*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ภาณุวัฒน์ กองราช. (2554). *การศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นในประเทศไทย: กรณีศึกษา Facebook (วิทยาลัยพณิชยการศาสด์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยี)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์.

- เรวดี เสนแก้ว. (2554). ผลกระทบของการสนทนาบนอินเทอร์เน็ตต่อวัยรุ่นตอนปลายในเขตเทศบาลนครยะลา. *วารสารศิลปศาสตร์*, 3(1), 105-121.
- วิไลลักษณ์ เสรีตระกูล พิจารณ์ เจริญศรี และ อำไพ ทองจิรภาพ. (2557). ผลของการใช้เฟสบุ๊คที่มีต่อสมรรถภาพด้านการเรียนของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. โครงการวิจัยทุนสนับสนุนการวิจัยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สัญญาเลขที่ RDG5640033, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- วชิราภรณ์ สังข์ทอง. (2554). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เครือข่ายทางสังคมเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมสำหรับเด็กและเยาวชน (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2550). *สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 5). ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2554). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ.2555-2559*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2557). *สำรวจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ.2557*. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2558. จาก <http://www.service.nso.go.th>.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2557). *รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2557*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
- อัจฉรา ประเสริฐสิน. (2553, กรกฎาคม-ธันวาคม). ผลกระทบของพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของเด็กและเยาวชนไทย: กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร. *วารสารศรีปทุมปริทัศน์*, 10(2), 54-62.
- อาชิรญาณ์ สุทัศน์ และ จีรพล เป็กเขียน (2558,มกราคม-เมษายน). การใช้สังคมออนไลน์ที่มีผลต่อนักศึกษา ปริญญาตรี. *วารสารวิชาการ*, 9(18), 9-13.
- เอมิกา เหมมินทร์. (2556). พฤติกรรมการใช้และความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่ได้จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสถิติประยุกต์). กรุงเทพฯ:สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อริยาภรณ์ เลิศพัฒนกิจกุล. (2554). *การศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียน ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Cronbach, L. J. (1984). *Essentials of Psychological Testing*. 4th ed. New York: Harper & Row Define: Responsibility, Retrieved June 5, 2015, from URL: <http://www.en.wikipedia.org/wiki/responsibility>.
- Likert, R. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale: Reading in Attitude Theory and Measurement*. New York: Wiley & Son.
- Wikipedia. (2012). *Social Network*. Retrieved April 5, 2012, from <http://www.wikipedia.org>.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd edition). New York: Harper and Row Publication.